

Все це дозволить охопити ширше коло студентів при вивченні комп'ютерної зображувальної грамоти, а також дозволить більш повно засвоєти методику роботи в тій чи іншій галузі комп'ютерної графіки.

Висновки. В рамках цієї статті неможливо вирішити повністю всі питання чи іншою мірою пов'язані з викладанням дисциплін комп'ютерної графіки. Підсумовуючи все вищезначене, можна відмітити, що дана галузь освіти знаходиться ще в початковому стані і потребує глибокого вивчення. Але деякі наробітки в області методології вже є, хоча вони, в світі Булонського процесу потребують більшої систематизації та класифікації. Окремо хочеться дати наголос про необхідність комплексного підходу до вивчення комп'ютерних дисциплін зокрема, та також комплексного підходу при підготовці фахівців дизайнерських спеціальностей. Умови ринкової економіки диктують не тільки як можна більш швидко навчити більшу кількість фахівців (це вже повинно зостатися в минулому), а насамперед як добитися максимальної якості знань та вмінь від майбутнього фахівця.

Література

1. Ефимов А., Скобелев В. Методика преподавания живописи в Московском архитектурном институте. Архитектура СССР, 1968, № 10, с. 14.
2. Кипшик Л.Н. К 46 Adobe Photoshop 7.0. Эффективный самоучитель. - СПб.: ООО «Диасофт», 2003 368 с.
3. Коваль П.Т. Эстетичне виховання школярів.-К.: Знання УРСР, 1984.-87с.
4. Михайленко В.С., МІ. Яковля Основы композиции. Геометричні аспекти художнього формотворення. - К.: «Каравела», 2004.-302с.
5. Михайленко В.Е., Пономарьов А.М. "Технічна графіка": підручник 3-є вид., Київ 1990р.
6. Тоїц А. М., Тоїц А. А. CorelDRAW 10: все программы пакета. - СПб.: БХВ-Петербург, 2001 1136 с
7. Тельні Г. 3D Studio MAX®3. Учебник-СПб: Издательство «Диасофт», 2000.-480 с.
8. Тихоновский В.Г. "Торговая реклама и основы проектирования"3-е изд.-Москва1987. I 25. Погорелов В.И. AutoCAD: трехмерное моделирование и дизайн. СПб.: БХВ-І Петербург, 2004. - 288 с: ил.

ДО ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ: ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ ЕСТЕТИКИ

Пляко Д.А.

Криворізький державний педагогічний університет

Анотація. У своїй статті проаналізував значення основних термінів образотворчого мистецтва і їх невідповідність смислово змісту вкладеного в них, а так само провів аналіз ролі і видів образотворчого мистецтва в сучасному суспільстві.

Ключові слова. Образотворче мистецтво, зображувальність, мистецтво, естетика, сучасність.

Анотація. Пляко Д.А. К проблеме специальной терминологии: изобразительное искусство как составляющая современной эстетики. В своей статье проанализировал значение основных терминов

образительного искусства и их несоответствие смысловому содержанию вложенного в них, а так же провел анализ роли и видов изобразительного искусства в современном обществе.

Annotation. Plyako D.A. To a problem of special terminology: the fine arts as compound, a modern aesthetics. In the article analysed the value of basic terms of fine art and their disparity to semantic maintenance of inlaid in them, and similarly conducted the analysis of role and types of fine art in modern society.

Key words. Fine art, graphic, art, estetyka, contemporaneity.

Постановка проблеми. Аналіз предмета та завдань теорії образотворчого мистецтва як складової сучасної естетики, а також огляд основних фахових термінів які на сьогодні являють собою досить заплутану загальну картину. Ситуація ускладнюється тим, що з проголошенням Україною державної незалежності та переходом до української мови, як до єдиної державної, деякі фахові терміни в галузі образотворчого мистецтвознавства не відповідають змістовному значенню, яке вкладене в них.

Формування мети статті. Метою дослідження є детальніший аналіз змістовного значення деяких основних термінів, що безпосередньо відносяться до образотворчого мистецтва, не виключаючи також і сам термін "Образотворче мистецтво", оскільки визначення "Образотворче мистецтво" не передає адекватно значення поняття російської мови "Изобразительное искусство".

Результати досліджень. Проблема фахової мистецтвознавчої термінології є актуальною в сучасній науці про мистецтво, тому, що відсутність нормативної професійної термінологічної літератури обумовлює в багатьох випадках різне трактування тих чи інших явищ художнього процесу на різних етапах розвитку. Зокрема, мова йде про основоположний термін визначення групи мистецтв у класифікаційній системі. Виникає питання: чому саме термін російської мови ми взяли за точку підрахунку для аналізу змісту вітчизняного визначення?

По-перше: тому що на наш погляд словосполучення "Изобразительное искусство" найбільш досконало відповідає змістовому значенню яке вкладене в нього.

По-друге: досить тривалий період на території України державною мовою була російська. Можливо саме тому до сьогодні ще багато термінів словосполучень в різних галузях життєдіяльності сучасного суспільства зокрема – у виробничій сфері – ще й досі не зовсім відповідають значенню, яким в них вкладено. Не є виключенням і термін “Образотворче мистецтво”.

По-третє: розшифровуючи поняття “Образотворче мистецтво” як галузь художньої зображальності, або художньої творчості, ми певним чином дискредитуємо інші види мистецтва, які також відтворюють художні образи, мають повне право бути видами “Образотворчого мистецтва”

Образотворче мистецтво як таке, первинно передбачає відтворення образу, на акцентуючи уваги на тому, в якій саме галузі мистецтва це має бути – малюванні, музиці, кінематографії, фотографії, драматургії і т.д. Тому “Образотворче мистецтво” з однаковим правом може співвідноситись з будь-яким видом мистецтва. Тобто, коли ми торкаємось теми мистецтва, логічно конкретизувати, про яке саме мистецтво йдеться. В той час, коли термін російської мови “Изобразительное искусство” по суті означає – мистецтво зображення, українською мовою словосполучення “зображувальне (зображальне) мистецтво” на перший погляд виглядає певною мірою безграмотно, хоча з точки зору орфографії це є абсолютно вірно:

«Изображение, (о предмете)- зображення, (действие)- зображення.

Изобразительный - зображальний, зображувальний; (воспроизводящий в художественных образах) образотворчий; изобразительные средства языка зображальні (зображувальні) засоби мови, мовні засоби зображення.» [1]

Також ми бачимо, що в словнику чітко визначено зміст слова “образотворчий” – це лише відтворення в художніх образах. До того ж найпростіша перестановка слів кардинально змінює весь вигляд і фонетику словосполучення, наприклад, “мистецтво зображення”. Таке словосполучення набагато ближче по значеннєвому складу до поняття “изобразительное искусство”, тому цілком може бути прийнятне. Але не виключений факт застосування зовсім інших слів і словосполучень, що мають зовсім відмінну кореневу основу в словотворі.

навіть із застосуванням слів іноземного походження. Прикладом тому може бути слово німецької мови художник - "maler" [7] і українське слово, похідне від тієї ж кореневої основи - "малювання". В цей самий час, ми маємо два українських слова "рисунок" і "малюнок", "рисування" й "малювання" [1], одне походженням з російської мови, друге - з німецької, а їхня змістовність майже однакова, або "вжиткова" - "прикладна" графіка і т.д. Тобто це є територіальні діалектні [4] відмінності які вносять плутанину у трактування змісту наукового визначення конкретних термінів у мистецтві. Виходячи із цього, цілком можливо, що в нинішній момент становлення сучасної української мови й особливо вузькопрофільної термінології, буде прийнятий термін, що найбільш повно виражає значеннєву суть предмета.

Для подальшого аналізу час розібрати саме поняття "Мистецтво", проаналізувати декілька поглядів у контексті історичного розвитку суспільної естетики. Як приклад доцільно процитувати тлумачення мистецтва Юрієм Борсвим: "Мистецтво - це відстояна, викристалізована і закріплена форма освоєння світу за законами краси, у якій є не лише естетичний зміст і художня концепція світу й особистості, а також образ, наповнений визначенням ідейно-емоційним змістом.

Між двома формами естетичної діяльності - власне художньої, з одного боку, і практичної, індустріально - естетичної, з іншого є межа, але вона не непрохідна. На цій межі з боку мистецтва стоять архітектура, образотворче і декоративне мистецтво, а з боку практичного освоєння світу - дизайн" [3] Це точка зору теоретика епохи розвинутого соціалізму, досить заплутана і розмита, але автор категорично не відокремлює дизайн від власне-художньої форми діяльності. На сьогоднішній день ситуація щодо соціальної ролі покладеної на образотворче мистецтво, значно змінилась. Це питання буде розглянуто нижче, але варто згадати ще одне досить відоме й авторитетне визначення того, що можливо трактувати як мистецтво. Радянська енциклопедія мистецтво визначає саме так: "Одна з форм суспільної свідомості, відбиття дійсності в художніх образах, естетичне освоєння світу, творчість за законами краси" [5], Але ніякого

чіткого розуміння, що ж воно в решті-решт таке? На думку американського естета Т.Манго, видами мистецтва є не лише література, театр, живопис, музика тощо, але й тваринництво, і пластична хірургія, косметика й парфумерія, кулінарія й виноробство, гастрономія, моделювання одягу, перукарське мистецтво, татуаж і т.д. Усього налічується біля 400-сот видів [9]. Але знову ж тут до нашої уваги представляється готова констатація факту, перелік видів діяльності, які на думку автора являють собою мистецтво, без аналізу того, чим же відрізняється мистецтво від будь-якої іншої діяльності. Тут доречно звернутися до розуміння предмета мистецтва в культурі стародавньої Греції. Так, у стародавніх греків, ремесло й власне "мистецтво", позначалося одним словом - *Techne* [6]. У цьому суспільстві все намагалися перетворити у вроду, у міфології навіть помста богів виглядала як мистецтво. Сократ в 5 сторіччі д.н.е. ототожнював прекрасне й корисне. Естетичне, за його словами, походить від утилітарно-практичної ознаки предмета. Ця теза пояснюється прикладом двох щитів: гарного, але не захищаючого й практичного, і саме тому й гарного. Сократу належить вислів, що мистецтво - вища форма освоєння світу. Практично такого ж погляду дотримувався середньоазійський вчений Фарабі (870-950 н.е.) [6].

Підсумовуючи, вище сказане можна зробити цілком логічний висновок про те, як саме характеризувати поняття мистецтва і які його відмітні риси. Безсумнівно, що перша відмітна якість категорії мистецтва, це наявність ідеї [4]. Мається на увазі найвищий інтелектуальний творчий потенціал суб'єкта, його особливе бачення, сприйняття навколишнього світу, подій, явищ, а також оригінальність, нестандартність мислення й нестандартність суб'єктивних висновків стосовно вище перерахованого і також оригінальність рішень щодо втілення творчого задуму - ідеї. Однак очевидно, що наявність лише ідеї - далеко не все, що являє собою сутність поняття мистецтва. При відсутності практичних навичок до реалізації творчого задуму та віртуозного володіння інструментами й матеріалами, не відбудеться сам факт створення об'єкта мистецтва. Інакше кажучи, мистецтво рівною мірою залежить також від

практичних, ремісничих навичок суб'єкта, тобто професіоналізму виконавця. На приклад німецьке слово "Kunst" відображає одразу два значення – мистецтво або вміння [7]. Непрофесійні дилетанти протягом XX століття внесли й продовжують вносити всіляке сміття й плутанину в розуміння й предмет мистецтва, підмінюючи його всього лише однією ідеєю та й то найчастіше досить сумнівною, а іноді навіть повною безідейністю, тобто повною відсутністю якостей і характеристик стосовно розуміння мистецтва. Подібні прояви потрібно скоріш характеризувати й співвідносити з поняттям - антимистецтво, чим воно по суті і є, оскільки метою своєю ставить спекулятивний епатаж глядача й соціуму в цілому лише для залучення уваги будь-якими методами.

Взагалі можна сказати, що творчий підхід до постанови завдання та його реалізації, професійне володіння матеріалом та інструментом - це і є категорія мистецтва. Відсутність кожного з перерахованих якостей суб'єкта, у результаті автоматично виключає саме "мистецтво". Тому якості мистецтва можуть бути фактично в будь-якому виді життєдіяльності людини й суспільства, якщо в діяльності та у результаті цієї діяльності є наявність всіх ознак мистецтва.

Значним, на мій погляд, є питання розуміння такого терміна як зображення й зображальність. Зображення - це фіксація зорового образу в матеріалі за допомогою інструментів і технічних засобів, які на сьогоднішній день так само виконують роль інструментів. Тому, наприклад, фотографія являє собою один з видів зображальності. Мало того, з появою фотографії, соціальна роль класичного образотворчого мистецтва як документаліста почала різко зменшуватися, а потреба застосування фотографії так само збільшуватися. Якщо розглянути фотографічні роботи А.Родченко, можна сміло стверджувати, що це предмет мистецтва, [11] а з огляду на сьогоднішній рівень розвитку й технічні можливості фотографії, такий вид творчості як "Художня фотографія", давно увійшов до системи образотворчих мистецтв. Більшість художників і мистецтвознавців категорично відмовляються визнавати цей факт, але це питання дуже невеликого відрізка часу, тому що в цьому виді образотворчого

мистецтва присутні практично ті ж критерії й ознаки, що і в класичних видах образотворчого мистецтва, вирішуються ті ж завдання по створенню образу. Сказана стосується в повній мірі комп'ютерної графіки. Мало того, почали збуватися мрії багатьох поколінь художників про тривимірне, об'ємне зображення і у цьому вони знаходять найширші можливості по застосуванню своїх творчих задумів, експериментів і сил. Це лише приклад того, що образотворче мистецтво на сьогоднішній день за змістом є поняття зовсім інше ніж буквально ще яких не будь 20 років тому. Бурхливий розвиток оргтехніки, комп'ютерних технологій, поліграфії, поява нових альтернативних полімерних матеріалів і багато чого іншого привело до того, що представники академічних, художніх видів образотворчого мистецтва, всі ці нововведення взяли на озброєння й давно цим користуються, продовжуючи відстоювати нібито класичну школу малювання. Хоча ні в якій мірі не можна недооцінювати роль академічного образотворчого мистецтва, тому що це і є фундамент, на якому базуються абсолютно всі його різновиди. І якщо на початку 20-го сторіччя академічне образотворче мистецтво й так зване "інженерне", тобто дизайн, розійшлися різними шляхами, то на сьогоднішній день ці два здавалося б не сумісних види діяльності усе більше зливаються воедино, гармонійно доповнюючи один одного створюють нову естетику й нове розуміння прекрасного.

Висновок. Провівши короткий огляд стану сучасного образотворчого мистецтва, можна сміливо стверджувати, що нинішні концепції і завдання які стоять перед ним, становлять зовсім іншу загальну картину ніж та, що була ще декілька років раніше, а термінологія має привернути увагу фахівців, що до істинного змісту який вкладний в неї.

Перспективи подальшого дослідження у даному напрямку. Образотворче мистецтво завжди невід'ємно було зв'язане з технічним і соціальним рівнем розвитку суспільства, тому питання видозміни мистецтва завжди буде актуальним, а питання фахової термінології потребує на мій

погляд скорішого перегляду та втілення більш точних термінів, які базуються на більш конкретному формулюванні понять образотворчого мистецтва.

Література:

1. Російсько-український словник Д.Л.Ганіч, І.С.Олійник. Видання третє. Радянська школа" Київ - 1976р.
2. Дизайн Л.М.Холмиський. О.С.Щипанов Пробний навчальний посібник для 5 - 7 класів середньої школи Київ " Освіта" 1992 р.
3. "Естетика" Юрій Борів М., 1988р.
4. «Краткий словарь слів іноземного походження», Локишина С.В. М., «Русский язык» 1976.
5. Енциклопедичний словник: 2т.- М.: Сов. енцикл., 1963.
6. "Мистецтво Древнього світу" Дмитрієва Н.А. Виноградова Н.А. М., "Детская литература" 1986.
7. "Мистецтво форми" Johannes Itten Stuttgart, Verlagsguppe Dornier GmbH
8. "З історії фотографії" Блюмфельд В.П. передплата науково-популярна серія МИСТЕЦТВО 4/1988 М., 1988
9. "Авангардистичні течії в сучасному мистецтві заходу" Турчин В.С. передплата науково-популярна серія МИСТЕЦТВО 2/1988 М., 1988
10. "Монументальное искусство вчера и сегодня" Ворнов Н.В. передплата науково-популярна серія МИСТЕЦТВО 6/1988 М., 1988
11. "Русский конструктивизм" подписное издание "Великие художники" часть 118 К., ООО "Eagleless Ukraine" 2005.
12. Künstler-художник, артист. Maler-художник, живописец.
13. Bild-картина, портрет, фотографія. Bildwerfer-проект, апарат

СПЕЦИФІКА ТА ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ В ОРКЕСТРОВОМУ КЛАСІ Пляченко Т. М.

Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В.Винниченка.

Анотація: У статті визначено роль оркестрового класу у системі професійної підготовки вчителя музики. Висвітлено специфіку та зміст навчальної діяльності студентів мистецького факультету педагогічного університету в камерному оркестрі.

Ключові слова: педагогічне моделювання; навички оркестрового виконавства; навчальна діяльність; виконавська практика; методика роботи з дитячим оркестром (струнним ансамблем); педагогічний репертуар.

Анотация: Пляченко Т.М. Специфика и содержание профессиональной подготовки будущего учителя музыки в оркестровом классе. В статье определена роль оркестрового класса в системе профессиональной подготовки учителя музыки. Освещены специфика и содержание учебной деятельности студентов факультета искусств педагогического университета в камерном оркестре.

Ключевые слова: педагогическое моделирование; навыки оркестрового исполнительства; учебная деятельность; исполнительская практика; методика работы с детским оркестром (струнным ансамблем); педагогический репертуар.

Annotation: Plyachenko T.M. Specificity and the contents of vocational training of the future teacher Music in an orchestral class. The article defines the role of the orchestral class in the system of the music teacher's professional training. The specific character and the content of the educational activities of the Art Department students of the Pedagogical University in the chamber orchestra are covered in it.

Key words: the pedagogical modeling; the skills of the orchestral performing; the educational activity; the performing practice; the system of methods of the work with the children's orchestra (a string ensemble); the pedagogical repertoire.